

Изложбом Мати Ана Аџић (1900-1975): духовно чедо владике Николаја Велимировића представљен је живот и дело Надежде Аџић, потоње монахиње Ане, игуманије Манастира Враћевшнице (1949-1975).

Једно од најмногоченијих зрна бисера нашег женског монаштва, мати Ана, одрекла се материјалног да би имала духовну снагу, велико срце, пожртвованост, вољу за учењем и давањем. Живот је повезивао са себи сличним људима попут владике Николаја Велимировића, Јустина Поповића, чланова породице Зернов.

ХРОНОЛОГИЈА ЖИВОТА ИГУМАНИЈЕ АНЕ АџИЋ

1900. Рођена у Београду.

1909-1911. Завршила три разреда основне школе у Јагодини.

1912-1913. Породица Аџић се сели у Београд. Надежда Аџић је четврти разред основне школе завршила у Београду у Женском заводу Марије Маринковићке.

1914. Брат Милован одлази у рат. Нестао је приликом преласка српске војске преко Албаније.

1914-1921. Више образовање са прекидима због Првог светског рата завршава у школском заводу „Света Марија“ у Турн Северину.

1926-1930. Похађа Школу за примену декоративне уметности Гите Предић – Нушић.

1920-1930. Упознаје се са породицом Зернов у Врњачкој Бањи, где је са родитељима проводила распусте у вили „Небрига.“

1930. По препоруци Гите Предић Нушић предаје у Занатској школи Дома ученица у Београду.

1932. Мајка Милева је преминула од срчаног удара.

1933. Преминуо је отац Сретен.

1934. Почине рад у Дому мајке Јевросиме за напуштenu децу и рад при Цркви Покрова Пресвете Богородице у Београду. Добија позив од владике Николаја Велимировића да иде у Битољ.

30-их година XX века, на позив Марије Зернов одлази у Швајцарску где је завршила курс социјалног рада.

1935-1939. Ради као управница Дечијег хранилишта „Богдај“ у Битољу. У току боравка у Битољу радила је и у сестринству Светог Благовештења које је основано при Цркви св. Благовести.

1941. Из Битоља прелази у Србију и постаје управница Дечијег хранилишта Светог Николе у Трстенику.

1947. Доноси одлуку о монашењу, напушта Трстеник и одлази у Манастир Сретење у Овчарско-кабларској клисури .

1948. Замонашила се 28. марта, на Крстопоклону недељу и добила монашко име Ана.

1949. Из Манастира Сретење прелази у Манастир Враћевшницу и постаје настојатељица манастира.

1952. Митрополит Јосиф Цвијовић ју је произвео у чин игуманије на Ђурђевдан.

1959. Посмртне остатке Сретена и Милеве Аџић игуманија Ана пренела је са београдског на монашко гробље у порти Манастира Враћевшнице . На крсту је дописала и име свог брата Милована иако су његове кости остале незнано где, 1915. године.

1975. Упокојила се. Сахрањена је на монашком гробљу у Манастиру Враћевшници.

Надежда Аџић била је ћерка Сретена Аџића, једног од најзначајнијих српских педагога, оснивача и дугогодишњег управника Мушке учитељске школе у Јагодини. Својим делом, као управница дечијих хранилишта у Београду, „Богдаја“ у Битољу, хранилишта у Трстенику, учешћем у руско-српском кружоку, добротворним радом, али и саветима које је свакодневно делила али их и записивала.

*Не оправдавај себе, победи своју слабост.
Пођи и моћи ћеш отићи.
поука мати Ане*

Породица Аџић у Јагодини

*Само је цвеће чисто и само цвеће нема греха...
У њему нема крви. О мајко пречиста, Девице Небеска,
нека те цвеће слави.
поука мати Ане*

Сретен Аџић
у пензионерским данима у Београду

Надежда Аџић, потоња игуманија Ана је оставила неизбрисив траг како у мирјанском животу, тако и у женском монаштву. Читав живот је посветила напуштеној деци и манастиру. Сву своју имовину коју је наследила од оца Сретена, завештала је онима којима је била потребна.

Нада Аџић са школском другарицом Анетом,
Турн-Северин, 1913. године
(архива Манастира Враћевшнице)

До своје смрти била је покровитељ многим, а посебно је била везана за конкурс посвећен Светом Сави на Богословском факултету у Београду. Остала је упамћена као добра српска мајка, скромна, племенита духовна следбеница владике Николаја, и једна од најобразованијих српских игуманија.

За никога ништа немојте казати лоше. Не купајте се у блату оговарања. Немојте бити машице које преносе жар.
поука мати Ане

Личне ствари мати Ане: топломер и нож за отварање писама

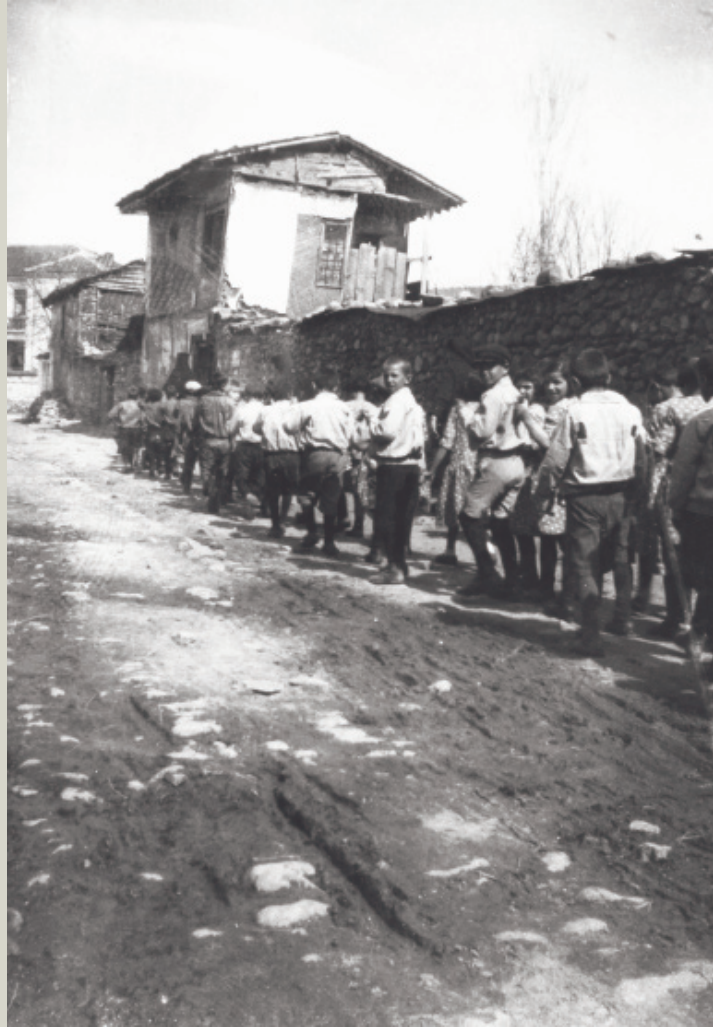

Она је пример да људи крхког здравља могу бити обдарени изузетном умном снагом, коју су кадри да богоугодно поделе са свима. Живела је по моралним начелима оца Сретена и добротинитељским – мајке Милеве. Чврсто је бранила своје принципе, притом за себе остављајући само наду о месту у Царству небеском.

Надежда Аџић са сестром од ујака Јелицом Поповић и другарицама у Врњцима, око 1920. године

Фото-апарат мати Ане којим је забележила историју „Богдаја“ и других хранилишта

Деца из „Богдаја“, око 1939. године (архива Манастира Враћевшница)

Деца Дечјег хранилишта у Трстенику, 1945. У наручју Марије Вујичић (монахиње Макрине) је Добривоје Јаковљевић – Бобан из Матарушке Бање

Сестринство Манастира Враћевшнице са мати Аном, око 1960. године
(архива Манастира Враћевшница)

Детаљ спомен-собе у Манастиру
Враћевшница

Панои изложбе презентују њено порекло, одрастање, пријатељство са руском избегличком породицом Зернов, добротворитељски рад и њен живот у Манастиру Враћевшници крај Горњег Милановца. Аутори изложбе су Весна Ђурчић и Мирјана Глишовић, а Музеј рудничко-таковског краја је средства за реализацију изложбе и обимног каталога обезбедио путем конкурса Министарства културе и информисања и са благословом Његовог преосвештенства Епископа жичког Г. господина Јустина.

ВЛАДИКА НИКОЛАЈ ВЕЛИМИРОВИЋ, ДУХОВНИ РОДИТЕЉ

Почни од себе

Ако желиш поправити свет, поправи прво себе.

Ако желиш поправити државу, поправи прво себе.

Ако желиш поправити народ, поправи прво себе.

Ако желиш поправити своју задругу, поправи прво себе.

У свему, дакле, почни од себе, и поправи прво себе.

владика Николај Велимировић

Владика Николај Велимировић,
архива Манастира Враћевшница

Највећи српски беседник, чије речи су биле и остају отрежњење српског народа, духовни родитељ владика Николај Велимировић, мудрост није стицао само образовањем и литературом коју је читао, већ у разговору са народом, а посебно са децом и старима. Дар да препозна богоугодне људе да их пригрли поукама, беседама, саборима, Николај је показао прихвативши Богомољачки покрет након Првог светског рата и борећи се за светосавско јединство цркве. Духовни циљ богомољца наликовао је строгим канонима монашког живота и личним канонима владике који је говорио да вера човекова није друго него отварање врата душе и допуштење Богу да уђе.

Крст који је владика Николај дао сестри Нади на сабору у Жичи 1937. године и крст од палминог дрвета који јој је такође даривао, Манастир Враћевшница

Владика Николај и сестра Надежда Аџић са децом у „Богдају”, рад сестара Манастира Враћевшница, 2003.

Иста начела неговали су чланови руске избегличке породице Зернов, па је чест гост на састанцима њихових кружока био управо владика. Њихову српску посестриму Наду Аџић, изабрао је Николај за „духовну сапутницу“ на задатку помагања беспомоћнима, болеснима и пре свега – деци. Владика Николај је оснивао хранилишта и сиротишта за децу, домове за стара и беспомоћна лица, а најпознатије хранилиште „Богдај“ основао је у Охридско-битољској епархији камо га је срце вукло, и где је желео да буде његово вечно пребивалиште. Бригу о хранилишту препустио је управо Нади Аџић, потоњој игуманији Ани, која ће касније, његовом одлуком, постати делегат свих хранилишта за децу у Србији.

Грумен земље са гроба владике Николаја у Либертвилу који је чувала мати Ана, Манастир Враћевшница

Илустрација представља крст којим је мати Ана благосиљала, и цетове које је осликавала на репродукцији иконе Покрова Пресвете Богородице

Владика Николај Велимировић са децом у једном од хранилишта, архива Горана Вељковића

Издавачи:
Народна библиотека Осечина
Музеј рудничко-таковског краја

за издаваче:
Ана Васиљевић
Александар Марушић

Дизајн деплијана:
Радојко Петровић

април 2024.